Beleidsnota Kansrijk Opgroeien
12 jaar en ouder

12+

Culemborg

Het overgrote merendeel van de **jongeren** in Culemborg geven aan zich vaak **(zeer) gelukkig** te voelen. Zij doen mee in de samenleving, voelen zich fijn op school, hebben voldoende vrienden, een gelukkig gezinsleven en ontwikkelen zich zoals dat hoort. Bij het vormgeven van nieuw jongerenbeleid richten we ons als gemeente Culemborg op de **ambitie** om deze groep **te vergroten**. Door jongeren zonder, of met lichte, 'normale' leeftijdseigen problematiek te ondersteunen proberen wij, daar waar mogelijk, om zwaardere hulpvragen te voorkomen.

Waarom deze nota?

Wat is de aanleiding?

WAT GAAT ER GOED?
WAT KAN ER BETER?

Wat weten we?

Wat willen we bereiken?

KANSRIJK OPGROEIEN
GOED IN JE VEL
VEILIG OPGROEIEN
NORMALISEREN

Hoe weten we of het goed gaat?

Waarom deze nota?

Culemborg

Vanuit de Culemborgse gemeenteraad en het college bestaat al langer de wens om tot integraal beleid voor jongeren te komen. Ook samenwerkingspartners vroegen regelmatig om focus in het jeugdbeleid.

Januari 2022 heeft de gemeenteraad een informatienotitie over jongerenbeleid ontvangen samen met een uitgebreide onderlegger om het jeugddomein, trends en ontwikkelingen te duiden. Het afgelopen jaar zijn er verschillende stadsgesprekken gevoerd met jongeren, het onderwijs en maatschappelijke partners over kansrijk opgroeien in Culemborg. In juli 2022 is er een beeldvormende raad geweest over het voorgenomen beleid. De verwerking van alle informatie heeft geleid tot deze compacte nota.

Wat doen we al?

De leefwereld van een jeugdige laat zich niet vatten binnen één specifiek (gemeentelijk) domein. De uitvoering van positief jeugdbeleid wordt uitgevoerd binnen een veelheid aan deelprogramma's. Bijvoorbeeld binnen het:

- Lokale preventie Akkoord
- Regionale aanpak Jeugdwerkloosheid
- Regionaal programma vroegtijdig schoolverlaten
- Nationaal Programma Onderwijs
- Regionale Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
- Gelderse Verbeteragenda
- Beleidsplan Rondkomen
- Cultuurvisie Culemborg
- Speelruimtevisie
- Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd
- Sportakkoord
- Horecavisie Culemborg
- en zo verder.

Deze nota is dan ook een kadernota, een kapstok, met als doel om de belangrijkste opgaven en ambities rondom jeugd 12 en ouder in één oogopslag inzichtelijk te maken. Zo wordt het een makkelijk leesbaar en inspirerend document voor de Raad, het Bestuur en de Stad.

Wat is de aanleiding?

Culemborg

Jongeren komen vanaf de pubertijd in een cruciale levensfase. Ze ontwikkelen zich tot jongvolwassenen die zoveel en zo goed mogelijk deelnemen aan de samenleving. Als het tegen zit, is er hulp of ondersteuning. Daarvoor zorgen we samen met het onderwijs, jongerenwerk, sport, cultuur en waar nodig andere organisaties.
Het afgelopen jaar zijn er verschillende stadsgesprekken gevoerd met jongeren, het onderwijs en maatschappelijke partners over kansrijk opgroeien in Culemborg. Drie thema's stonden hierin centraal: mentaal welbevinden, leren & ontwikkelen en toekomstdromen & rondkomen.
.

Wat wordt gewaardeerd?

"Culemborg is leuk en gezellig om te wonen, er wordt veel georganiseerd"

"Er is een mooi en ruim aanbod voortgezet onderwijs"

"De samenwerking tussen onderwijs en gemeente is de afgelopen jaren verbeterd. We weten elkaar steeds beter te vinden"

"We moeten niet te veel problematiseren, met de meeste jongeren gaat het gewoon goed"

"Stress is oké en hoort erbij. Gun kinderen te vallen en weer op te staan"

"Er zijn steeds meer jeugdprofessionals binnen de school, waardoor er preventiever kan worden gewerkt"

"Er is erkenning voor mentale problematiek en de wil daar wat aan te doen"

Waar wordt aandacht voor gevraagd?

"Kijk naar jongeren in de breedte, niet alleen jongeren die 'klassiek' kwetsbaar zijn. Veel meer jongeren ervaren de effecten van de pandemie"

"Delen van informatie (AVG) staat goede samenwerking soms in de weg"

"Er gebeurt al heel veel moois in Culemborg. We moeten ook terugkijken en leren van de mooie voorbeelden die er zijn. Maak keuzes."

"Wie wanneer regie voert blijft soms een uitdaging. Er zijn zoveel partijen betrokken, elk vanuit eigen verantwoordelijkheden en rol. Korte lijntjes met elkaar zijn belangrijk"

"Schets een realistisch beeld, sociale media verstoren wat de 'norm' is"

"Er is een ontwikkelingsachterstand bij leerlingen. Gedrag of angsten van leerlingen die horen bij een puber komen nu ook in de hoogste klassen voor"

"Veel incidenteel geld is lastig voor het oplossen van structurele problemen"

"Durf te kiezen, stel prioriteiten en ga daar voor staan"

Wat weten we?

Culemborg

12+

12

2.116 JONGEREN

van 12 tot en met 18 jaar telt Culemborg.
Dit is 7,2% van de Culemborgse bevolking.

BRON: CBS JONGEREN EN OUDEREN PER GEMEENTE (CBS.NL)

78%

van de 2e en 4e klassers zegt (zeer) gelukkig te zijn.

BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021

2 SCHOLEN VO, MET REGIOFUNCTIE

KWC	1665 leerlingen	43% uit Culemborg in jaar 1
Lek en Linge	2458 leerlingen	40% uit Culemborg in jaar 1

BRON: PROGNOSERAPPORTEN 2021

JEUGDZORG

437 JONGEREN VAN 12-18 JAAR ONTVING IN 2021 EEN VORM VAN JEUGDZORG

BRON: GEMEENTECIJFERS 2021

6%

van de vierdeklassers stuurde een naaktfoto of filmpje van zichzelf door en 7% van een ander.

BRON:GGD JEUGD-MONITOR 2021

15%

Overlast van jongeren in de buurt

BRON: LEEFBAARHEIDS-MONITOR 2022

83%

van de jongeren voelt zich voldoende weer-baar

BRON GGD JEUGD-MONITOR 2021

80%

ervaart gezondheid als (zeer) goed.

BRON: GGD JEUGDMONI-TOR 2021

77%

van de jongeren sport wekelijks bij een club, vereniging of sport-school.

BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021

44%

voelt zich vaak of zeer vaak **GESTREST** (vaak: 24%, zeer vaak: 20%).

33%

voelt zich vaak gestrest door school of huiswerk. Voor de meeste jongeren (44%) komt de stress door een combinatie van factoren.

BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021

ALCOHOL EN DRUGS VOOR 18E JAAR

48% heeft alcohol gedronken

11% heeft gerookt

7% heeft geblowd

4% heeft drugs – excl. lachgas - gebruikt

BRON: GGD JEUGD-MONITOR 2021

1,4%

VAN DE JONGEREN VERLAAT HET ONDERWIJS ZONDER STARTKWALIFICATIE.

BRON: DUO 2021

JONGEREN VOELEN PRESTATIEDRUK

door
Zichzelf **51%**
Ouders **19 %**
Leraren **13%**
Vrienden **7%**

BRON: GGD JEUGD-MONITOR 2021

TOP 3 VRAGEN

bij schoolmaatschap-pelijk werk:

1. psychische problemen
2. relatie met ouders
3. verwerking van o.a. scheiding.

BRON: JAARVERANTWOOR-DING SANTÉ PARTNERS 2021

4%

van de gezinnen heeft moeite met rondkomen.

BRON: GGD JEUGD-MONITOR 2021.

908

leerlingen hebben in 2021 een maatschappelijke stage gedaan.

BRON: STAGEMAKELAAR KWC/LEK&LINGE

18+ JAAR

HOME

Wat willen we bereiken?

Culemborg

AMBITIE
Kansrijk Opgroeien

Iedere jongere verdient het om gelijke kansen te krijgen. Een mooi uitgangspunt, maar niet de realiteit in onze samenleving. Binnen verschillende disciplines wordt gewerkt aan het verminderen van de kansenongelijkheid. Een goede samenwerking tussen thuis en school biedt jongeren de mogelijkheid zich te ontwikkelen naar hun mogelijkheden. Benutten van eigen kracht en talenten staat centraal hierbinnen, evenals het bieden van ondersteuning of hulp als dat nodig is.

Speerpunten

- We versterken de sociale omgeving van jongeren door te werken aan een positief pedagogisch klimaat in Culemborg: thuis, op school, bij verenigingen en in de vrije tijd.
- We kijken naar mogelijkheden, kansen en oplossingen (in plaats van problemen en beperking)
- We bieden jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en het onderwijs te volgen passend bij hun mogelijkheden en capaciteiten
- Gedurende de schoolloopbaan is er veel aandacht voor het voorkomen van onderwijsachterstanden en vervolgens voor het vinden van een passend leer/werkplek.

AMBITIE
Veilig Opgroeien

Sommige jongeren hebben het moeilijk, soms door problematiek thuis. Of omdat zij zich onveilig voelen. Daarnaast verandert veel in de pubertijd: de overgang naar het voortgezet onderwijs, meer verantwoordelijkheden en het ontdekken van nieuwe (en spannende) dingen. Seksualiteit, misschien alcohol en genotsmiddelen, het zoeken naar ‘wat je later wilt worden’ en naar ‘je identiteit’. Juist deze transitiefase draagt eraan bij dat jongeren in deze periode zich onzeker, zoekend en kwetsbaar voelen. Ze zijn vatbaar zijn voor ‘peerpressure’ terwijl zich ze tegelijkertijd los willen worstelen van het ouderlijk gezag. Hierdoor kunnen zij soms juist in deze levensfase wel wat extra hulp en ondersteuning gebruiken.

Speerpunten

- Jongeren ontwikkelen zich naar volwassenheid en zijn daarin vaak flink zelfredzaam. Soms is daar hulp bij nodig. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.
- Middelengebruik (roken, alcohol) onder jongeren wordt teruggedrongen
- Sommige jongeren hebben het moeilijk, soms door problematiek thuis. Ook dan is hulp en steun mogelijk of moeten soms interventies plaatsvinden. Professionals kunnen helpen.
- We hebben aandacht voor de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs als het gaat om kwetsbare leerlingen
- In de wijkaanpak werken we samen met partners uit het zorg- en veiligheidsdomein. We willen er voor zorgen dat jongeren niet in de criminaliteit belanden en ondersteunen hen daarbij.

AMBITIE
Goed in je vel

Er is – sinds de coronaperiode – meer dan ooit aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren. Goed in je vel zitten is een voorwaarde om je fysiek en mentaal te kunnen ontwikkelen. Zo blijft er ook als er zorgen of problemen zijn aandacht voor wat er wél goed gaat. En dat is weer van belang, omdat we willen voorkomen dat de wachtlijsten van de jeugdhulp ten onrechte volstromen. Ondersteuning is gericht op de vraag, meedoen en aansluiting.

Speerpunten

- Jongeren in Culemborg zijn weerbaar om gezonde keuzes te maken en mentaal gezond
- Op beide VO-scholen staat een stevige zorgstructuur waarin onderwijs en gemeente gezamenlijk optrekken en afstemmen bij interventies
- Ondersteuningsbehoeften van jongeren zijn leidend (i.p.v. hulpaanbod)
- We beoordelen en organiseren ondersteuningsbehoeften integraal en zo dicht mogelijk rondom de jongere.

AMBITIE
Normaliseren

Wat is normaal en wat is niet normaal? Mensen zijn niet gemiddeld of doorsnee. Dat hoeft lang niet altijd problematisch te zijn. De samenleving is door de jaren heen gevoelig geworden op wat afwijkt. Ingrijpen is soms, maar niet altijd nodig. Een gesprek of een advies kan voldoende zijn om ‘door te kunnen’ en vaak lossen problemen zich op in de tijd. De impact die de coronapandemie op jongeren heeft gehad is hier nog bovenop gekomen en vraagt ook om hulp of steun. Het leven is niet perfect en maar deels maakbaar. Leren om te gaan met tegenslag en het hanteren van reële verwachtingen hoort ook er ook bij.

Speerpunten

- Versterken van de sociale omgeving van jongeren. Een positief pedagogisch klimaat op school, bij verenigingen, thuis kan daar flink aan bijdragen.
- Professionals als schoolmaatschappelijk werkers, jongerenwerkers, maar ook professionals op school kunnen helpen om jongeren sterker te maken en te bevestigen in hun kansen en mogelijkheden. Het vergroten van hun inzet is gewenst om dat mogelijk te maken.
- Verbinding van sociaal domein en onderwijs draagt bij aan een integrale benadering van jongeren en gezinnen. Complementair werken helpt de ‘ondeelbare’ jongere. Er wordt meer ingezet op verbinding van ondersteuning op school en jeugdhulp.

HOME

Hoe weten we of het goed gaat?

12+

Culemborg

Als het gaat om kansrijk opgroeien, het ontwikkelen van talenten en versterken van identiteit, participatie op het gebied van sport en cultuur, het behalen van schooldiploma's en het vinden en houden van werk, zien we dat er in Culemborg van alles gebeurt.

In gesprekken met de stad wordt m.n. aandacht gevraagd voor 'kwetsbare jongeren' die om wat voor reden dan ook extra hulp of ondersteuning nodig hebben. Een groep die sinds de corona-lockdowns in 2020 en 2021 is verbreed. Voor deze jongeren is reeds veel aandacht op school, bij de gemeentelijke toegang en het jongerenwerk, maar ook bij ouders onderling en in de (aandachts-) wijken. Inspanning van de gemeente is er m.n. op gericht om de onderlinge samenwerking te faciliteren en waar nodig beperkingen weg te nemen.

Cijfers en indicatoren geven een beeld hoe het gaat met jongeren, maar is niet compleet. De gesprekken met de diverse betrokkenen – o.m. het onderwijs, de zorg in en buiten de school, de jongeren zelf – geven meer inzicht in of het goed gaat met jongeren. De gesprekken geven ook inzicht in de inspanningen die worden gepleegd om dat positief te beïnvloeden. Toch zijn cijfers omtrent schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten, het onderzoek van de GGD naar de gezondheid van jongeren, belangrijke signalen over 'hoe het er voor staat'.

VOORZIENINGEN			
INDICATOR	**MEETEENHEID**	**%**	**GEWENSTE ONTWIKKELING**
KANSRIJK			
Absoluut verzuim	Percentage per 1.000 leerlingen. BRON: DUO	3,1%	⊕ Verminderen aantal leerlingen met absoluut verzuim. * Nederlands gemiddelde 2,5%
Relatief verzuim	Absolute aantallen per 1.000 leerlingen BRON: DUO	12	⊕ Verminderen aantal leerlingen met relatief verzuim.* Nederlands gemiddelde 19
Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie	Percentage totaal jongeren BRON: DUO	1,4%	⊕ Stabilisatie en zo mogelijk verlagen aantal VSV'ers. * Nederlands gemiddelde 1,9%
Weinig tot geen vertrouwen in de toekomst	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	13%	⊕ Vergroten aantal jongeren met vertrouwen in de toekomst
Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	77%	⊕ Jongeren bewegen vaker en beter.
JEUGDHULP (MAATWERKVOORZIENINGEN)			
Aantal jongeren 12 – 18 jaar met jeugdhulp	Percentage individuele jongeren BRON: GEMEENTECIJFERS 2021	21%	⊕ Het bieden van passende zorg staat voorop. Daar waar lichtere zorg kan worden ingezet zal dit worden ingezet.
Aantal jongeren 12 -18 jaar met GGZ (basis/ specialistisch)	Percentage individuele jongeren BRON: GEMEENTECIJFERS 2021	3% basis GGZ 7% specia-listische GGZ	⊕ Het bieden van passende zorg staat voorop. Daar waar lichtere zorg kan worden ingezet zal dit worden ingezet.

Hoe weten we of het goed gaat?

12+

Culemborg

VOORZIENINGEN

INDICATOR	MEETEENHEID	%	GEWENSTE ONTWIKKELING
GOED IN JE VEL			
Ervaren gezondheid goed tot zeer goed	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	80%	Handhaven van huidig percentage
Verhoogde score psychosociale problemen	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	20%	Verlagen percentage jongeren met psychosociale problematiek
Voelt heel vaak prestatiedruk	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	66%	Verlagen percentage jongeren die (heel) vaak prestatiedruk ervaart
Voldoende weerbaar	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	83%	Handhaven van huidig percentage
Mate van hoge veerkracht	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	37%	Verhogen percentage jongeren met mate van hoge veerkracht
Alcoholgebruik laatste 4 weken	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	23%	Verlagen percentage jongeren dat alcohol drinkt voor hun 18e
Ooit hasj of wiet gebruikt	% jongeren klas 2 en 4 BRON: GGD JEUGDMONITOR 2021	8%	Verlagen percentage jongeren dat middelen gebruikt voor hun 18e
VEILIG			
Adviezen Veilig Thuis bij meldingen kindermishandeling	Absolute getallen BRON: VEILIG THUIS, DASHBOARD 2021	123	"We vinden het belangrijk dat inwoners en professionals melding maken van vermoedens van huiselijk geweld. We willen dat elke jeugdige opgroeit in een veilig thuis. Het verminderen van deze aantallen is geen uitgangspunt. Het uitgangspunt is het voorkomen van een onveilig situatie voor het kind. Daar zijn de adviezen van Veilig Thuis voor bedoeld."
Veiligheidsgevoel jongvolwassenen	Totaalscore Veiligheidsbeleving BRON: LEEFBAARHEIDSMONITOR 2022	7%	Handhaven van huidig percentage
Slachtofferschap criminaliteit jongvolwassenen	Slachtofferschap van jongeren ten opzichte van Culemborg BRON: LEEFBAARHEIDSMONITOR 2022	37%	Verlagen percentage jongvolwassenen dat slachtoffer is
Verwijzingen HALT	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar BRON: BUREAU HALT 2021	10 doorverwijzingen	Stabiliseren aantallen en zo mogelijk verminderen
Jeugdreclassering	Absolute cijfers individuele jongeren BRON: GEMEENTECIJFERS 2021	15 jongeren	Verlagen aantal jongeren dat terecht komt bij jeugdreclassering

HOME